

РЕШЕНИЕ

КАРАР

29 сентябрь 2021 ел

№ 28

Саба муниципаль районы Саба шәһәр
жирлеге чикләрендә муниципаль жир
күзәтчелеге турында Нигезләмәне
раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексының 72 статьясы, «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елгы №131-ФЗ Федераль законның 15 ст. 4 өлеше нигезендә Саба муниципаль районы Саба шәһәр жирлеге Советы

КАРАР КЫЛДЫ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Саба шәһәр жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турында Нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Саба шәһәр жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турындагы Нигезләмәнең 6 бүлегендәге нигезләмәләреннән тыш, аның рәсми басылып чыккан көненнән, ләкин 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмыйча, үз көченә керә.
3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча һәм шәһәр жирлегенең мәгълүмати стендларында бастырып чыгарырга.

Шәһәр жирлеге башлыгы

Р.М. Хәсәнов

Саба шәһәр жирлеге территориясендә муниципаль жир контроле турында Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Өлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Саба шәһәр жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданныр (алга таба-контрольдә тотылучы затлар) жир мөнәсәбәтләре объектларына карата мәжбүри жир законнары таләпләрен үтәү тора, аларны бозган өчен законнарда административ жаваплылык каралган (алга таба – мәжбүри таләпләр).;

1.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары «дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба – 248-ФЗ номерлы Федераль закон) 29 статьясында билгеләнгән хокукларга һәм бурычларга ия.

1.4. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

жирдән файдалану өлкәсендә контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмаулары), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга карата куела торган таләпләр, гамәлләр (гамәл кылмау);

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләренең эшчәнлеге нәтижәләре;

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Саба шәһәр жирлеге территориясендә урнашкан жир мөнәсәбәтләре объектлары.

1.5. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

Контроль орган тарафыннан, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә, мәгълүмат системасын кулланып контроль объектларын исәпкә алу алып барыла.

1.6 муниципаль контроль авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – контроль орган) тарафыннан башкарыла.

1.7. Саба муниципаль районы Саба шәһәр жирлеге башлыгы Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегенә җитәкчелек итә.

1.8 контроль органы исеменнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфаи затлар гамәлгә ашырырга хокуклы:

1) Саба муниципаль районының Саба шәһәр жирлеге башлыгы (алга таба-инспектор);

2) әлеге Нигезләмә, вазыйфаи регламент яисә вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү (алга таба – инспектор) кәргән контроль органының вазыйфаи заты.

Тикшерү органының тикшерү чарасын үткөрү турында Карар кабул итүгә вәкаләтле вазыйфаи затлары булып Саба муниципаль районының Саба шәһәр жирлеге башлыгы (алга таба – контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затлары) тора.

1.9. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары.

1.9.1. Инспектор бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мәрәжәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләгәнче контроль органы карарларын үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, контроль органы карарларын үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә.;

3) контроль чаралар үткәргә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарган һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль-күзәтчелек чараларының бердәм реестрында контроль чаралар үткәргә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чараларны үткәргә һәм хезмәт таныклығын күрсәткәндә генә башка гамәлләр кылырга.

4) контроль чаралар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска.;

5) контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренең булуына, шулай ук контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренең ризалыгы белән контроль чаралар үткәргәндә (контроль органның контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чараларынан тыш) һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда һәм әлеге Нигезләмәнең 3.3 пунктында каралган очракларда консультация бирүне гамәлгә ашыру;

6) контрольлек итүче затларга, аларның контроль чараларын уздырганда катнашучы вәкилләренә, муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документлар, шул исәптән, әгәр мондый килешү № 248-ФЗ Федераль законда каралган булса, прокуратура органны тарафыннан контроль чараны үткөрүне килештерү турында белешмәләр бирергә;

7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чаралары һәм контроль чаралар предметына караган контроль гамәлләр нәтижеләре белән таныштыру;

8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствора мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштыру;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә, күрсәтелгән хокук бозу авырлыгының, аларның закон белән саклана торган

кыйммәтләр өчен потенциалы куркынычының туры килүен, шулай ук хокукларны һәм законлы чиклөләрне нигезсез чикләүне булдырмакка;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеленгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгеленгән контроль чаралар үткөрү һәм контроль гамәлләр кылу срокларын үтәргә.;

12) контрольдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жириле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.9.2. Тикшерү чарасын үткөргән вақытта Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткөрелә торган контроль гамәлләр күләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклығын күрсәткәндә һәм контроль чара үткөрү турында контроль органы карары белән билгеленгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкача каралмаган булса, житештерү объектларында булу (карау) тоткарлыксыз;

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеленгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышу;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотыла торган оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткөргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар бирүне, шулай ук документларны күчәрүне, фото - һәм видеога төшерүне таләп итәргә;

4) тикшерү чарасы предметына һәм күләменә караган өлешендә техник документлар, электрон мәгълүматлар базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышу.;

5) контрольдә тотучы зат тарафыннан контроль чаралар үткөргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яки вақытында тапшырмау, вазыйфаи затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткөрү мөмкинлеге булмау, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга комачаулау фактлары буенча актлар төзәргә;

6) контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызлыкны тәмин итү буенча күрсәтмәләр бирергә, контрольлек итүче затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында карарлар кабул итәргә.;

7) «Полиция турында» 07.02.2011 ел, № 3-ФЗ Федераль закон нигезендә, инспекторга булган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә.

8) контроль төрләре турында федераль законнарда, контроль рәвешәе турындагы нигезләмәдә каралган башка гамәлләр кылырга.

1.10. Муниципаль жири контролен гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә 248-ФЗ номерлы федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.11. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар башкарган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында мәгълүматларны урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура аша контрольдә тотучы затларга

житкерү юлы белән хәл ителә, шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

II. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) рисклары белән идарә итү

2.1. Муниципаль контроль муниципаль контрольне (алга таба-зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зыян) китерүнең (алга таба – риск категориясенә) түбәндәге риск категорияләренең берсенә кертелергә мөмкин:

уртача куркыныч;

уртача куркынычын;

түбән куркынычын.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын риск категорияләренә кертү критерийлары әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын куркынычның бер категориясенә кертү ел саен аның характеристикаларын расланган риск критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мөһүр таләпләрне бозу куркынычы Индикаторы-контроль объекты параметрларыннан туры килү яисә кире кагу, алар үзләре мөһүр таләпләрне бозмый, ләкин ихтимал югары дәрәжәдә мондый бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булуын раслый.

2.5. Зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү максатларында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә мөһүр таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары билгеләнә (әлеге Нигезләмәнең 2 нче кушымтасы)

2.6. Мөһүр таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары мондый таләпләрне бозмый, әмма, ихтимал зур булганлыктан, мондый хокук бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булуын раслый.

2.7. Контроль объектының мөһүр таләпләрне бозу индикаторларына туры килүен ачыклау планнан тыш тикшерү чарасын үткөрү өчен нигез булып тора. Тикшерү чарасын үткөрү һәм үткөрү турында карар контроль орган башлыгы тарафыннан кабул ителә.

2.8. Әгәр контроль объекты муниципаль контроль органы тарафыннан билгеле бер риск категориясенә кертелмәгән булса, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.9. Контроль орган контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүмат керткән көннән биш эш көне эчендә йөз куркыныч критерийларын үзгәртү турында контроль объектының риск категориясен үзгәртү турында Карар кабул итә.

2.10. Контроль орган рискның бер категориясенә кертелгән жир кишәрлекләре исемлеген алып бара (алга таба – жир кишәрлекләре исемлеге).

2.11. Жир кишәрлекләре исемлеге түбәндөгечә:

- а) җир кишәрлегенең кадастр номеры яки аның булмаганда җир кишәрлегенең урнашу урыны адресы;
- б) җир кишәрлеге кертелгән риск категориясе;
- в) җир кишәрлеген риск категориясенә кертү турында карар реквизитлары.

2.12. Хәвеф-хәтәр категорияләре күрсәтелгән җир кишәрлекләре исемлеге контроль органның рәсми сайтында урнаштырыла.

III. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау

3.1. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерү куркынычларын кисәтү түбәндәге төп максатларга ирешүгә юнәлдерелгән:

1) Барлык контрольдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру;

2) мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү.;

3) мәжбүри таләпләрне контрольдә тотучы затларга җиткерү өчен шартлар тудыру, аларны үтәү ысуллары турында мәгълүматлылыкны арттыру.

3.2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программасы (алга таба - профилактика программасы) нигезендә ел саен гамәлгә ашырыла.

3.3. Профилактика программасында каралган профилактик чаралар тикшерү органы тарафыннан үткөрелергә тиеш.

Контроль орган профилактика программасында каралмаган профилактик чаралар үткәрә ала.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль орган түбәндәге профилактик чаралар үткәрә:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) консультация бирү.

3.4. Мәгълүмат

3.4.1. Контроль орган «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакүләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат җиткерүне гамәлгә ашыра.

3.4.2. Контроль орган «Интернет» челтәрендәге үзенең рәсми сайтында 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән мәгълүматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

3.5. Консультация

3.5.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйләп мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар үткөрү тәртібе;
- 2) контроль чаралар үткөрү вакыты;
- 3) контроль чаралар нәтижеләре буенча карарлар кабул итү тәртібе;
- 4) тикшерү органы карарларына шикәят бирү тәртібе.

3.5.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультациялар бирә:

- 1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элемент аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;
- 2) рәсми сайтта контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренә бертипкә мөрәжәгатьләре (5тән артык мөрәжәгать) буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.5.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгать итүченең шәхси кабул итүендә шәхси консультациялар 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.5.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.5.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла.:

- 1) тикшерү органы карарларына шикәят бирү тәртібе.

3.5.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртібе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язмача җавап бирү турында запрос җибәрергә хокуклы.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән консультациялар исәбен алып бара.

IV. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру

4.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш контроль (күзәтчелек) чараларын үткөрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез.

4.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек ителәр:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш) ;

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган җитештерү объектларында булу очракларыннан тыш).

4.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә.:

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектынның мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткөрү планына кертелгән контроль чаралар үткөрү сроклары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткөрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мәрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждандан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

5) тикшерү органы тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында – Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда-карарын үтәү срогы чыгу.

Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затларының биремнәре, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очракларда, контроль органның эш планындагы биремнәрне дә кертеп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

4.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткөрүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау;

язма аңлатма алу;

документлар таләп итү.

4.5. Контрольлек чарасын, шулай ук документар тикшерүне күздә тоты торган контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карары кабул ителә, анда 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткөрүгә карата әлеге контроль чарасын үткөрү турында нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган карар кабул итү таләп ителми.

4.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткөрү турындагы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткөрүгә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткөрүгә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.7. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, инспектор контроль чарасы актын (алга таба – акт) тези, ул Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.20021 ел, № 151 «контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча.

Мондый чара үткөрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тутырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

4.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткөрү көнендә контроль чара үткөрү урыны буенча башкарыла.

4.10. Дәүләт, коммерция, Хезмәт, башка серләрне тәшкит иткән контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.11. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятьне әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә җибәрергә хокуклы.

V. Тикшерү чаралары нәтижәләре һәм контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган карарлар

5.1. Контрольлек органы контрольлек чарасы үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта тикшерү органы бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба – күрсәтмә), аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артык түгел (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контрольлек итүче затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча җибәрелә) һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыянны) булдырмау чараларын үткөрү турында, шулай ук контроль рәвешендә федераль законда каралган башка чараларны;

2) муниципаль контроль объектларын эксплуатацияләүне тыю турында һәм гражданнарга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысуллары турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат җиткерү турындагы таләп белән мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, әгәр контроль чара үткәргәндә граждан, оешма һәм оешмаларның эшчәнлегә, гражданнарның, оешмаларның эшчәнлегә һәм оешмаларның эшчәнлегә, шулай ук аларны саклау, Саклау, саклау һәм башка мөһим нәрсәләр буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә; контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы, алар җитештерә торган һәм сата торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнең турыдан-туры куркынычын тудыралар, бу мондый зыян (зыян) китергән;

3) контроль чарасы барышында җинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына җибәрергә.;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мөрәжәгать итәргә тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү, башка чаралар үткөрү буенча рекомендация бирү турындагы мәсьәләне карарга.

5.2. Күрсәтмә өлеге Нигезләмәнең 3 нче кушымтасы нигезендә форма буенча рәсмиләштерелә.

5.3. Күрсәтмәнең үтәлү срогы чыкканчы, контрольлек итүче зат күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, контроль органга хәбәр итә.

5.4. Контрольлек итүче зат өлеге Нигезләмәнең 5.1 пунктындагы 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлү срогы чыккач яисә күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләргә контрольлек итүче зат тарафыннан тапшырганда, контроль органы карарның үтәлешен бирелгән документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

5.5. Күрсәтмәне контрольдә тотучы зат тарафыннан үтәү очрагында, контроль орган контрольлек итүче затка күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбәрнамә жиберә.

5.6. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан мәгълүматлар тапшырылмаса яисә алар нигезендә карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, контроль орган өлеге карарның үтәлешен документар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәргә рөхсәт ителә.

5.7. Өлеге Нигезләмәнең 5.6 пунктында каралган контроль чараны үткөрү нәтижеләре буенча контроль орган карарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве ачыкланса, ул өлеге Нигезләмәнең 5.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, янә контрольдә тотучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрә.

5.8. Планлы тикшерү чаралары

5.8.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына контроль орган тарафыннан төзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле планлы тикшерү чаралары планы нигезендә үткәрелә.

5.8.2. Куркынычның аерым категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткөрү төрләре, вакыт-вакыт зыян (зыян) китерү куркынычы белән билгеләнә.

5.8.3. Контроль орган планлы тикшерү чараларының түбәндәге төрләрен үткәргә мөмкин:

документар тикшерү;

күчмә тикшерү.

Урта риск категориясенә керә торган объектларга карата күчмә тикшерү үткәрелә.
Уртача риск категориясенә караган объектларга карата документар тикшерү үткәрелә.

5.8.4. Урта риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткөрү вакыты – 3 елга бер тапкыр.

Уртача риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткөрү вакыты-5 елга бер тапкыр.

Түбән риск категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

5.9. Планнан тыш тикшерү чаралары

5.9.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмә тикшерүләр, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

5.9.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткөрү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

5.9.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшерү чараларыннан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

5.9.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

5.10. Документар тикшерү

5.10.1. Документар тикшерү астында контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган контроль чара аңлана, аның предметы-контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган һәм контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәү белән бәйле документлар.

5.10.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, контроль орган контрольлек итүче зат адресына документар тикшерү барышында карап тикшерү өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен җибәрә.

Әлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга җибәргә тиеш.

5.10.3. Документар тикшерү үткөрү вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш. Күрсәтелгән срокка вакытыннан бирле кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка таләпләрне, таләптә күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы, документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны тикшерү органына җибәргәнчә.;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын җибәргәннән соң чор: контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмәләрнең контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

5.10.4. Документар тикшерү барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлегенә:

- 1) документлар таләп итү;
- 2) язма аңлатма алу.

5.10.5. Контроль чара үткөрү барышында инспектор контрольлек итүче затка мөһүбүри документларның һәм (яки) аларның күчәрмәләренең, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, банкларның, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең мөһүбүри таләпләрен үтәүне бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) әһәмияткә ия булган таләпләргә күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотучы зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта кирәкле документларны контроль органга жибәрә яисә кичекмәстән язма рәвештә гариза белән инспекторга, сәбәпләрен һәм срокларын күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкинлегенә булмавы турында, контрольдә тотучы зат кирәкле документларны тапшыра ала.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткөрү өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

5.10.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы 2 эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язмага аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмага аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язучылары турында билгә яыйлар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

5.10.7. Актны рәсмиләштерү контроль органның документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

5.10.8. Акт контрольлек итүче затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5.10.9. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

5.11. Күчмә тикшерү

5.11.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеозәлемтә ярдәмендә үткәрелергә мөмкин.

5.11.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгы һәм дәрәҗәгә белән танышырга;;

2) контрольдә тотулучы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылуы контроль объектларының өлегә Нигезләмәнең 5.11.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенә, гамәлләренә (гамәл кылмавының) һәм контроль чараларының башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләр кылуның мәҗбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

5.11.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткәрү очрактарынан тыш, 57 статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешенә нигезендә үткәрелергә мөмкин.

5.11.4. Контроль орган контрольлек итүче затка күчмә тикшерүне үткәрү турында, күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карарның күчәрмәләрен контрольлек итүче затка жиһәрү юлы белән, ул башланганчыга кадәр егерме дүрт сәгатәтән дә соңга калмыйча, хәбәр итә.

5.11.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклығын, күчмә тикшерү үткәрү турындагы карарның күчәрмәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларның Бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

5.11.6. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

5.11.7. Күчмә тикшерү барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлегә:

- 1) карау;
- 2) документлар таләп итү;
- 3) язма аңлатма алу;
- 4) инструменталь тикшерү.

5.11.8. Карау инспектор тарафыннан контрольдә тотучы зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтиҗәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

5.11.9. Инструменталь тикшерү махсус жиһазларда эшләргә, техник приборлардан файдалануга рәхсәт алган инспектор яки белгеч тарафыннан башкарыла.

Инструменталь тикшерү нәтиҗәләре буенча инспектор яки белгеч тарафыннан инструменталь тикшерү беркетмәсе Төзелә, анда күрсәтелә:

- аны төзү датасы һәм урыны;
- инспекторның яисә беркетмә төзегән белгечнең вазыйфасы, фамилиясе һәм инициаллары;
- контрольдә тотучы зат турында мәгълүмат;
- махсус жиһазлар һәм (яки) техник приборлар, инструменталь тикшерү методикалары кулланыла торган тикшерү предметы;
- инструменталь тикшерү нәтиҗәсе, инструменталь тикшерү үткәргәндә контрольгә алынырга тиешле күрсәткечләрнең нормалаштырыла торган әһәмияте
  - өлегә күрсәткечләрнең билгеләнгән нормаларга туры килүе турында нәтиҗәләр;
  - инструменталь тикшерү нәтиҗәләрен бәяләү өчен әһәмияткә ия булган башка мәгълүматлар.

5.11.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланган очракта, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотосүрәткә, аудио - һәм видеоязмага, дәлилләрен теркәүнең башка ысулларын кулланырга хоуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очраklарының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен куллану дөүлэт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5.11.11. Контрольдә тотучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру өлеге Нигезләмәнең 5.10.5 һәм 5.10.6 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.11.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткөрү турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Акты дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеозәлемтә аша чыгып тикшерү үткөргән очракта, Нигезләмәнең өлеге пунктындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

5.11.13. Күчмә тикшерүне үткөрү, эшчәнлек алып бару) урыны буенча контрольлек итүче зат булмау сәбәпле, йә контрольлек итүче зат эшчәнлегенең фактта башкарылмавына бәйле рәвештә, йә күчмә тикшерүне үткөрү яисә тәмамлау мөмкинлегенә китергән контрольлек итүче затның бүтән гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйле рәвештә, инспектор сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерү уздыру мөмкинлеге булмау турында акт төзи һәм контрольдә тотылучы затка тәртиптә контроль чаралар үткөрү мөмкинлеге турында хәбәр итә., 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткөргәнчегә кадәр, өлеге чор кысаларында контроль гамәлләр кылырга хоуклы.

5.11.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшқуар, гражданин контроль органга очраklарда контроль чаралар үткөргәндә булмау турында мәгълүмат бирергә хоуклы:

1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;

2) судларны, хоук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;

3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткөргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын сайлау;

4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат кергәндә контроль чаралар үткөрү тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшқуар һәм гражданинның өлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчерелә.

5.12. Күчмә тикшерү

5.12.1. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткөрелә.

5.12.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, Вәкиллекләренең, аерым структур бүлекчәләренең) урнашкан (эшчәнлек алып бару), гражданинның эшчәнлек алып бару урыны, контроль объектының урнашу урыны буенча үткөрелергә

мөмкин, шул ук вакытта контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Житештерү объектларында һәркем өчен мөмкин булган (чикләнмәгән затлар даирәсендә булу өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү уздырылырга мөмкин.

5.12.3. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затка мөгълүмат бирмичә үткәрелә. Бер объектны (бер-берсенә якын урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне уздыру вакыты, әгәр контроль рәвешендәге Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән дә артмый.

5.12.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча 5.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

VI. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белдерү.

6.1. Алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган контрольлек итүче затлар контроль органы житәкчесе урынбасары һәм инспекторларның (алга таба – вазыйфаи затлар) түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы.:

- 1) контроль чаралар үткөрү турында карарлар;
- 2) ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр;
- 3) контроль чаралар кысаларында вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмау).

6.2. Шикаять, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) региональ порталларын кулланып, контроль органга электрон рәвештә контроль органга тапшырыла.

Гражданин шикаятен тапшырганда ул гади электрон имза яисә квалификацияле электрон имза белән имзаланган булырга тиеш. Шикаять биргәндә оешма тарафыннан ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә куела торган материаллар, шул исәптән фото - һәм видеоматериаллар контрольдә тотучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

6.3. Контроль органың карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

6.4. Шикаять контрольдә тотучы зат үз хокукларын бозу турында белә яки белергә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин. Контроль органы күрсәтмәсенә шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан күрсәтмә алынганнан соң ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

6.5. Шикаять бирү срогының нигезле сәбәбе булган очракта, бу срок контрольдә тотучы зат үтенечнамәсе буенча контрольлек итүче орган тарафыннан торгызылырга мөмкин.

6.6. Контролируемое зат, подавшее шикаять, карар кабул ителгәнче, шикаять буенча ала чакыртырга аны. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибөрү рөхсәт ителми.

6.7. Шикаятың контроль органның шикаяты белдерелә торган карарын үтәүне туктатып торы турында үтенечнамә булырга мөмкин.

6.8. Тикшерү органы житәкчесе (житәкче урынбасары) шикаятыне теркәгәннән соң ике эш көненнән дә соңга калмыйча карар кабул ителә:

1) контроль органның шикаяты бирелә торган карарын үтәүне туктатып торы турында;

2) контроль органның шикаяты бирелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мәгълүмат шикаяты биргән контрольлек итүче затка, карар кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә жиберелә.

6.9. Шикаяты үз эченә алырга тиеш:

1) вазыйфаи затның исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), карары һәм (яки) шикаяты бирелә торган гамәлләре (гамәл кылмавы) ;

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), яшәү урыны (эшчәнлек алып бару урыны) турында белешмәләр, яисә оешма - контрольдә тотучы затның исеме, әлеге оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә буенча шикаяты бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме(булса), шикаятыне карау вакытында үзара бәйләнешне гамәлгә ашырырга теләгән ысулы һәм аның буенча карар кабул итү өчен кирәкле ысул;

3) контроль органның шикаяты бирелә торган карары һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаяты биргән контрольдә тотучы затның хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала торган белешмәләр;

4) тикшерү органы карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәлләре (гамәл кылмавы) нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдә тотучы зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булганда), йә аларның күчәрмәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаяты биргән контрольдә тотучы затның таләпләре;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаяты бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чарасының исәп номеры.

6.10. Шикаяты үз эченә тиеш түгел, үз эченә нецензурные яки оскорбительные выражения, янаулар тормыш, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә контроль органның вазыйфаи затларының яки аларның гаилә әгъзаларының.

6.11. Шикаятыне бирү, «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы " федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә, тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә тотучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6.12. Контроль орган шикаяты алынганнан соң биш эш көне эчендә шикаятыне караудан баш тарту турында Карар кабул итә:

1) шикаяты әлеге Нигезләмәнең 6.4 пунктында билгеләнгән шикаяты бирү сроклары чыкканнан соң бирелде һәм шикаяты бирү өчен югалган срокны торгызу турында үтенечнамәдә юк;

2) шикаяты бирү өчен югалган срокны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тарттылар;

3) шикаяты буенча карар кабул ителгәнче, контрольдә тотучы заттан, аны биргәнчегә кадәр шикаятыне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятытә куелган мәсьәләләр буенча суд карары бар;

5) элек контроль органга шул ук контрольдә тотучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаять бирелгән иде;

6) шикаятьне контроль органның вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гаилә өгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм милкенә зыян китерү яисә кимсетү белдерүләре, янаулар үз эченә алган.;

7) элегрәк әлеге контрольдә тотылучы затның шикаять белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шикаятьне карап тикшерүдән баш тарту алынды һәм яңа дәлилләр яисә шартлар китерелми;

8) шикаять тиешле органга тапшырылды;

9) Россия Федерациясе законнарында тикшерү органы карарларына шикаять бирүнең суд тәртибе генә каралган.

6.13. Әлеге Нигезләмәнең 6.12 пункттындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый һәм контроль органы карарларына, вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бирү өчен нигез була алмый.

6.14. Шикаятьне караганда контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын куллана.

6.15. Шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

6.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, түбәндәге исклүчительных очракларда:

1) шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүенә шикаять белдерелә торган вазыйфаи затка карата эш итү;

2) нигезле сәбәп аркасында (авыру, ял, командировка) аның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирелә торган вазыйфаи затның булмавы.

6.17. Контроль орган контрольлек итүче заттан шикаять биргән, өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документлар соратып алырга хоуклы. Контрольдә тотучы зат әлеге мәгълүматны һәм документларны соратып алу жибергәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хоуклы.

Шикаятьне карау срогы дәвамында шикаять предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы запросны вәкаләтле орган тарафыннан алынган мизгелгә кадәр, ләкин запрос жиберелгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

6.18. Шикаять биргән контрольдә тотучы заттан дәүләт органнары, жириле үзидарә органнары яки ул карамагындагы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хоуклы.

6.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм нигезлелеген раслау һәм (яки) кылынган гамәлнең (гамәл кылмау) бурычы контроль органга йөкләнә.

6.20. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) шикаятьне канәгатьләндерми калдыра;

- 2) контроль органы карарын тулысынча яисә өлөшчә юкка чыгара;
- 3) контроль органы карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таний һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында Карар Чыгара.

6.21. Кабул ителгән карарның нигезләнеше, аны үтәү вакыты һәм тәртибе булган контроль орган карары контрольлек итүче затның шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең региональ порталында аның кабул ителгәннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

VII. Контроль орган эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү

7.1. Контроль органы эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү муниципаль жир контроле өлкәсендә муниципаль контрольнең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Эшчәнлек нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасына керә:

- 1) муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре;
- 2) муниципаль жир контроленең индикатив күрсәткечләре.

7.3. Муниципаль жир контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль жир контроленең индикатив күрсәткечләре муниципаль районның вәкиллеке органы карары белән раслана.

7.4. Контроль орган ел саен 248-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып, муниципаль жир контролендә эзерләүне гамәлгә ашыра.

7.5. Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр өлгегә Нигезләмәнең 4 нче кушымтасында билгеләнгән.

7.6. Докладны эзерләүне оештыру муниципаль жир контроле өлкәсендә вәкаләтле органга йөкләнә.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Саба шәһәр җирлеге
чикләрендә муниципаль җир контроле
турындагы Нигезләмәгә
1 нче кушымта

Муниципаль җир контролен гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын
куркынычлык категорияләренә кертү критерийлары

1. Урта риск категориясенә керә:

- а) каты көнкүреш калдыкларын күмү һәм урнаштыру, зиратларны урнаштыру өчен билгеләнгән җир участкалары һәм алар янәшәсендәге җир участкалары;
- б) гараж һәм (яки) торак төзелеше, шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән җир участкалары (йорт яны җир участкалары);
- в) гомуми кулланылыштагы су объектларының яр буе полосасы чикләрендә урнашкан яисә янәшәсендәге җир кишәрлекләре.

2. Рәхсәт ителгән җир кишәрлекләре уртача риск категориясенә керә:

- а) авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр категориясенә караган җирләр һәм (яки) җир кишәрлекләре, урман фонды җирләре, аеруча саклана торган территорияләр һәм объектлар җирләре, запас җирләр белән чиктәш торак пунктлар җирләре категориясенә керә.;

б) сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр категориясенә керә, автомобиль юллары, тимер юллар, труба үткәргеч транспорт, электр линияләре һәм авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр категориясенә керә торган җирләр һәм (яки) җир кишәрлекләре белән чиктәш җирләрдән тыш;

в) авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр категориясенә керә һәм торак пункт җирләре категориясенә караган җирләр һәм (яки) җир кишәрлекләре белән чиктәш.

3. Түбән риск категориясенә урта яки уртача риск категориясенә кертелмәгән барлык башка җир кишәрлекләре керә.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Саба шәһәр җирлеге чикләрендә
муниципаль җир контроле турындагы
Нигезләмәгә
2 нче кушымта

Муниципаль җир контролен гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелүче мәҗбүри
таләпләрне бозу рискы индикаторлары исемлеге

1. Җир кишәрлегенең контрольдә тотылуы зат тарафыннан кулланыла торган
мәйданының җир кишәрлегенә хокук билгели торган бердәм дәүләт күчәмсез милек
реестрында булган мәйданына туры килмәве.

2. Җир кишәрлеген контрольдә тотучы зат тарафыннан җир кишәрлегеннән
файдалану максатыннан файдалану турында белешмәләр күчәмсез милекнең
Бердәм дәүләт реестрында, җир кишәрлегенә хокук билгели торган документларда
булган җир кишәрлегеннән фактта файдалануның туры килмәве.

3. Җир кишәрлеген бирү вакытыннан алып өч елдан артык вакыт узса яки җир
кишәрлеген арендау килешүендә күрсәтелгән җир кишәрлеген үзләштерү срогы
тәмамланса, ә җир кишәрлегендә характерлы үзгәрешләр күзәтелми (капиталь
төзелеш объекты булмау, төзелеш эшләре алып бару һәм җир кишәрлегеннән
файдалану буенча башка гамәлләр һәм рөхсәт ителгән файдалану һәм бирү
шартлары нигезендә башка гамәлләр булмау).

4. Җир кишәрлекләрен файдалану өчен нигез булып торган документларны
рәсмиләштерүгә мәҗбүри таләпләрне үтәмәү.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Олы Кибәче авыл җирлеге чикләрендә
муниципаль җир контроле турындагы
Нигезләмәгә
Знче кушымта

Тикшерү органы күрсәтмәсе формасы

Контроль орган бланкы _____
(контрольлек итүче зат җитәкчесе вазыйфасы күрсәтелә)

_____ (контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме күрсәтелә
(булганда) җитәкчесе контролируемого зат)

_____ (контрольлек итүче затның урнашу урыны күрсәтелә)

КАНУН

_____ (контрольдә тотылучы затның тулы исеме күрсәтелә)
ачыкланган мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында

Нәтиҗәләр буенча

_____ (тикшерү чарасының төре һәм формасы нигезендә күрсәтелә)
тикшерү органы карары белән үткәрелгән

_____ (контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

карата _____

_____ (контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)

чорында «__» _____ 20__ «__» _____ 20__

_____ (контроль чараны үткөрү турында тикшерү органы актының исеме һәм реквизитлары
күрсәтелә)

нигезендә мәҗбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланды _____
законнар:

(әлеге мәҗбүри таләпләр билгеләнгән структур норматив хокукый актлар
берәмлекләрен күрсәтеп, мәҗбүри таләпләрне бозу очраklары күчерелә)

Бәян ителгәннәр нигезендә, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге)
һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы

Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенең 1 пункты нигезендә

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

боера:

1. Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны вакытында бетерергә:

« _____ » _____ 20 _____ кадәр.

2. _____

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, вакытында ачыкланган бозуларны бетерү турында «__» _____ 20 _____ кадәр житкерергә.

Өлеге күрсәтмәнең билгеләнгән срокта үтәлмәве Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

(контроль чаралар үткөрүгә вәкаләтле

вазыйфаи затның вазыйфасы, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда), имзасы)

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Олы Кибәче авыл җирлеге чикләрендә
муниципаль җир контроле турындагы
Нигезләмәгә
4нче кушымта

Муниципаль җир контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан
күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр

А	Муниципаль җир контроленең мөһим нәтижеләренә ирешү дәрәжәсен чагылдыра торган нәтижеләлек күрсәткечләре			
А.1.	Хокук билгели торган документлар нигезендә файдаланыла торган җир кишәрлекләре өлеше (рөхсәт ителгән файдалану)	Кпр х 100% / Кипн	Кипн-билгеләнеше буенча файдаланыла торган җир кишәрлекләре саны (шт.) Кпр - тикшерелгән җир кишәрлекләре саны (шт.)	50% ким түгел
А.2.	Тикшерү барышында ачылган хокук бозулар бетерелгән юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр өчен	Кун х 100% / Кн	Җир кишәрлекләрен арендага өчен кергән табыш нәтижеләре Кн-җир законнарын бозу очраклары ачылган җир кишәрлегеннән файдаланучылар саны	50% ким түгел

Индикатив күрсөткөчлөр

В1.	Параметрларны характерлаучы индикатив күрсөткөчлөр үткөрөлгөн чаралар				
В.1.1	План (рейд) биремнәре (күзөтүләр)үтәлеше	$\text{Врз} = \frac{\text{РЗф}}{\text{РЗп}} \times 100$	Врз-план (рейд) биремнәренең (күзөтүләрнең)үтәлеше % РЗф-үткөрөлгөн план (рейд) биремнәр саны (карау) (б.) РЗп-расланган план (рейд) биремнәр саны (карау) (бер.)	100%	Расланган план (рейд) биремнәре (караулар)
В.1.2	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре	$\text{Ввн} = \frac{\text{Рф}}{\text{Рп}} \times 100$	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре РФ - планнан тыш тикшерүләр саны (бер.) Рп-планнан тыш тикшерүләр үткөрү өчен күрсөтмәләр саны (бер.)	100%	Контроль органга кәргән хатлар һәм шикаятьләр
В.1.3	Нәтижәләр буенча шикаять бирелгән тикшерүләр өлеше	$\frac{\text{Ж}}{100} / \text{Пф}$	Ж-шикаятьләр саны (бер.) Пф-үткөрөлгән тикшерүләр саны	0%	
В.1.4	Нәтижәләр дәрәс түгел дип табылган тикшерүләр өлеше	$\frac{\text{Пн}}{100} / \text{Пф}$	Пн-гамәлдә түгел дип табылган тикшерүләр саны (бер.)	0%	

			Пф-үткөрөлгөн тикшерүүлөр саны (Б.)		
В.1.5	Милекче булмау сәбәпле үткөрөлмөгән планнан тыш тикшерүүләр өлөшө һ. б.	По х 100 / Пф	Тикшерү нәтижәләре буенча, тикшерелүче зат булмау сәбәпле үткөрөлмөгән тикшерүүләр (бер.) Пф-үткөрөлгән тикшерүүлөр саны (Б.)	30%	
В.1.6	Планнан тыш тикшерүүләр үткөрү турында прокуратурага килештерүгә жиберелгән гаризаларның өлөшө (аларны килештерүдән баш тарткан)	Кзо х 100 / Кпз	Кзо-килешүдән баш тарткан гаризалар саны (бер.) Кпз-килештерүгә бирелгән гаризалар саны	10%	
В.1.7	Нәтижәләр буенча материаллар карарлар кабул итү өчен вәкаләтле органнарга жиберелгән тикшерүүләр өлөшө	Кнм х 100 / Квн	Безгә-вәкаләтле органнарга жиберелгән материаллар саны (бер.) Квн-ачыкланган тәртип бозулар саны (бер.)	100%	
В.1.8	Үткөрөлгән профилактик чаралар саны			Шт.	
В.2.	Файдаланылган хезмәт ресурслары күләмен характерлаучы индикатив күрсәткечләр				
В.2.1	Штат берәмлекләре саны			кеше	

В.2.2	Муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә контроль чаралар йөкләмәсе	Км / Кр= Нк	Км-контроль чаралар саны (бер.) Кр-муниципаль контроль органы хезмәткәрләре саны (бер.) Нк-1 хезмәткәргә йөкләнеш (бер.)		
-------	---	-------------------	--	--	--